

ALTERNATIVE VEIER FOR REGULERING AV PENSJONS- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHET

Pensjonsforum 8. mai 2015

Advokat Tore Mydske

BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING

- ▶ Oversikt over tjenestepensjonsdirektivet (IORP)
 - ▷ Dagens direktiv – dekker en rekke ulike nasjonale løsninger for ”pilar 2”
 - ▷ Kapitalkrav for tjenestepensjonsforetak basert på Solvens I
 - ▷ Norsk gjennomføring av IORP: pensjonskasser som tjenestepensjonsforetak
 - ▷ Endringsprosesser:
 - > Ingen nye kapitalkrav for tjenestepensjonsforetak med Solvens II
 - > Ingen nye kapitalkrav for tjenestepensjonsforetak med IORP II (vedtak i EU 2016?) og langt frem til IORP III (som muligens vil inneholde skreddersydde kapitalkrav (”Holistic Balance Sheet”))
- ▶ To sentrale spørsmål:
 - ▶ Har Norge EØS-rettslig handlingsrom til å beslutte at foretak som kun forvalter fripoliser (”fripoliseforetak”) skal være underlagt IORP og ikke Solvens II?
 - > Hva er forholdet mellom IORP og Solvens II?
 - > Vil fripoliseforetak falle inn under virkeområdet til IORP?
 - ▶ Hvis handlingsrom – er det *fornuftig* å regulere fripoliseforetak under IORP?
- ▶ Tidligere vurderinger av spørsmålet i Norge

FORHOLDET IORP OG SOLVENS II

- ▶ Det er et overlappende virkeområde mellom IORP og Solvens II for tjenestepensjonsforetak som driver livsforsikring
- ▶ Hvordan kan denne motstriden tenkes løst?
 - ▷ Alt 1: *"IORP regulerer kun tjenestepensjonsforetak som er eksplisitt unntatt Solvens II"*
 - ▷ Alt 2: *"Nasjonale myndigheter har frihet til å velge om tjenestepensjonsforetak som driver livsforsikringsvirksomhet skal reguleres av IORP eller Solvens II"*
- ▶ Alternativ 2 har de beste grunner for seg:
 - ▷ Ordlyd, forarbeider og tradisjonelle rettskilder
 - ▷ Fortalen til IORP – legger stor vekt på nasjonalt handlingsrom
 - ▷ Praksis i andre EØS-land
- ▶ Hvis alt 2 er korrekt – vil et fripoliseforetak kunne være et "tjenestepensjonsforetak"?

FRIPOLISEFORETAK SOM TJENESTEPENSJONSFORETAK

- ▶ Hvis IORP i prinsippet er tilgjengelig – vil et "fripoliseforetak" oppfylle vilkårene som et tjenstepensjonsforetak?
- ▶ De sentrale vilkårene i definisjonen er som følger:
 - ▷ *IORP ..means an institution irrespective of its legal form, operating on a funded basis, established separately from any sponsoring undertaking or trade for the purpose of providing retirement benefits in the context of an occupational activity on the basis of an agreement or a contract agreed .. individually or collectively between the employer(s) and the employee(s) or their respective representatives*
- ▶ Definisjon begrenser ikke antall arbeidsgivere som kan være tilknyttet et tjenstepensjonsforetak
- ▶ Fripoliseforetak vil trolig kunne reguleres som et IORP

SÆRLIG OM SITUASJONEN I SVERIGE

- ▶ Utredning fra 2012 om Solvens II åpnet for rene "fripoliseforetak"
 - ▷ Svenske Finansdepartementet skeptisk
- ▶ Ny utredning i 2014 om forholdet til IORP – fastholdt konklusjonen fra 2012
 - ▷ Både FI og enkelte selskaper skeptiske
- ▶ Overgangsregler for Solvens II-foretak som også driver tjenstepensjonsvirksomhet:
 - ▷ Kan drive tjenstepensjonsvirksomheten under Solvens I frem til 31. desember 2019
 - ▷ Innen den tid vil det tas stiling til om IORP-utredningens forslag vil følges opp
- ▶og hvor relevant er *egentlig* diskusjonen i Sverige?

BØR FRIPOLISEFORETAK REGULERES AV IORP?

- ▶ Hensyn som taler for å benytte handlingsrommet
 - ▷ Viderefører kapitalkravene som fantes da kontraktene ble innført
 - ▷ Sikrer likebehandling med pensjonskassene
 - ▷ Mer tilpassede kapitalkrav under IORP III?
- ▶ Aktuelle mothensyn
 - ▷ *"Risiko i virksomheten krever mer kapital"*
 - ▷ *"Hensynet til likebehandling og regelverkstradisjon"*
 - ▷ *"Hensynet til kundene"*
 - ▷ *"Norsk regelverkstradisjon"*
 - ▷ *"Nye EU-regler kommer uansett"*
- ▶ Elementer i en eventuell regulering av fripoliseforetak
 - ▷ Rammeverk og konsesjonsregler kan bygge på regelverk for pensjonskasser
 - ▷ Kan vurdere særskilte kapitalkrav ut over Solvens I

SPØRSMÅL?